

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

כו.

עין משפט
נר מצוה

קצו א מ"י פ"ז מהל
מערש שני ושע
רעבי הל"ז:
קצו ב ג מ"י פ"ז מהל
מקולות הל"י
והיל"א סמג עשין רמח
טוש"ע י"ד סי' ר"א סעיף
ג:
קצו ד מ"י פ"ג מהל
טומאת אופלין
הלכה כד:

שיטה מקובצת

א) עד שלא החמין פוסל
את המקור ואינו נקח. ג"כ
ג"א בקצת פירושים פוסל
את המקור ולגבי מעשר
נמי הואיל וחזותא וטעמא
מ"א אינו נקח בכסף וכו':
ב) משום דיש להם מראה
מיס והבא נמי: ג) הואיל
דיאכא שלשה לוגים מראה
מיס פסלי: ד) זה זה
משום דלמא זה סופו
להחמין: ט) שאפי' רבנן
יאמרו זה הלשון:

רבינו גרשום

רבא אמר הא מני ר'
יוחנן היא. כלומר הא מני
דחנן עד שלא החמין
אינו נקח בכסף מעשר ר'
יוחנן בן גוריון הולך אחר
המראה דחנן שלשת לוגין
מיס וכו': קורטוב מדה
קטנה ומראיתו כמראה יין
ונפלו למקור לא פסלוהו
כלומר משום דמראיתו
כמראה יין ויין אינו
פוסל את המקור. שלשת
לוגין מיס חסר קורטוב
שנפל לתוכו קורטוב חלב
ומראיתו כמראה מים
ונפלו למקור לא פסלוהו
כלומר כיון דלא הוּוּ מן
המים ג' לוגין שלימים
אנ"ש שמראה כמראה מים
לא פסלוהו: ר' יוחנן אומר
הכל הולך אחר המראה
כיון שמראיתו כמראה
מים פסלוהו דהולך אחר
המראה: לאו אמר ר'
יוחנן בן גוריון בחר חזותא
אזילין. הכא נמי בתמך
אזיל בחר חזותא וכיון
דלא החמין טעם וחזותא
מיס נהו: ומה דאמר רב
תנמן וכו' יוסי ב"י חנינא
כשהחמין מחלוקת (ו) שאין
מפרישין עליו. כלומר מן
מעשר של יין על התמד
ללא החמין אלא
עם כן החמין והכל
מורים מטעם זה אפי' ר'
יהודה דמחייב אפי' שלא
החמין: קסבר בלא החמין
מחלוקת דר' יהודה ורבנן
ומה דמחייב ר' יהודה
ומה מחייב אלא מיניה
וביה כלומר להפריש
עליו מעשר מתמד עצמו
שעדיין לא החמין אבל
מתמד אחר אין מפרישין
עליו שמא אתי לאפירוש
מן הפטור על

בשהחמין מחלוקת. לאו דוקא בשהחמין אלא כיון שסופו להחמין אפי' א"ג דלא החמין כדאמר בסמוך וזודאי יין חשיב לר' יהודה מדנקח בכסף מעשר ואפילו יש לו ג' לוגין מיס מלמד היין אינו פוסל את המקור (א) כי היכי דנחשזינן המיס כפרי להיות נקחים בכסף מעשר לענין מקוה נמי נחשזים כפרי ולא פסלי ליה ואין לומר הא דנקמין משום דהוּוּ כקנקן שנקח אגב היין (א) לא דמי דעל ידי הקנקן משומר היין אבל במיס שבתמד אין נקמין אלא משום דחשיב כיון לפי שיש זה טעם כמו יין מזורג ואפילו למאן דתנא חסר קורטוב זרישא כמשנה דמיימי כנסמין הא שלש לוגין של מיס פסלי ליה לא דמי דהתם ליכא טעמא דחמרא אלא חזותא לצד ולא חיישינן בחזותא כיון דליכא טעמא אצל הכא דליכא טעמא חמרא מזורג איקרי והיכא דלא החמין חשיב ליה כודאי מיס מדפוסלין את המקור דספק מיס שזובין למקור כשר: **רבנן** רבי יהודה היא. והא דלא מוקי פלוגתייהו זשלא החמין ומתניתין כרצנן משום דלף רבי יהודה היה פוטר בלא החמין: **דלמא** אי שבקיה הוה מחמין. לאו אפי' נקמין בכסף מעשר פריך דדצין הוא דאין נקמין מספק אלא אפוסל את המקור פריך דמספק אין לפסול דתמיא בתוספתא (א) מקוה שניחו ריקן וזא ומלאו מלא כשר מפני שהוא ספק מיס שזובין למקור וכן מוכח בכמה משניות:

רבא אמר רבי יוחנן בן גוריון היא. רבא דא לומר שאפילו שייך ממנו זכוס והחמין חשיב מיס כל זמן שלא החמין לפסול את המקור כרבי יוחנן בן גוריון דאמר חסר קורטוב שנפל לתוכו קורטוב מים חסר קורטוב מעשר נקחים בכסף מעשר דלא דמי לגמרי דהתם ארומו חלב אלא כיון דהוּוּ כקנקן שנקח אגב היין (א) לא דמי דעל ידי הקנקן משומר היין אבל במיס שבתמד אין נקחים בכסף מעשר לענין מקוה נמי נחשזים כפרי ולא פסלי ליה ואין לומר הא דנקמין משום דהוּוּ כקנקן שנקח אגב היין (א) לא דמי דעל ידי הקנקן משומר היין אבל במיס שבתמד אין נקמין אלא משום דחשיב כיון לפי שיש זה טעם כמו יין מזורג ואפילו למאן דתנא חסר קורטוב זרישא כמשנה דמיימי כנסמין הא שלש לוגין של מיס פסלי ליה לא דמי דהתם ליכא טעמא דחמרא אלא חזותא לצד ולא חיישינן בחזותא כיון דליכא טעמא אצל הכא דליכא טעמא חמרא מזורג איקרי והיכא דלא החמין חשיב ליה כודאי מיס מדפוסלין את המקור דספק מיס שזובין למקור כשר: **רבנן** רבי יהודה היא. והא דלא מוקי פלוגתייהו זשלא החמין ומתניתין כרצנן משום דלף רבי יהודה היה פוטר בלא החמין: **דלמא** אי שבקיה הוה מחמין. לאו אפי' נקמין בכסף מעשר פריך דדצין הוא דאין נקמין מספק אלא אפוסל את המקור פריך דמספק אין לפסול דתמיא בתוספתא (א) מקוה שניחו ריקן וזא ומלאו מלא כשר מפני שהוא ספק מיס שזובין למקור וכן מוכח בכמה משניות:

רבא אמר רבי יוחנן בן גוריון היא. רבא דא לומר שאפילו שייך ממנו זכוס והחמין חשיב מיס כל זמן שלא החמין לפסול את המקור כרבי יוחנן בן גוריון דאמר חסר קורטוב שנפל לתוכו קורטוב מים חסר קורטוב מעשר נקחים בכסף מעשר דלא דמי לגמרי דהתם ארומו חלב אלא כיון דהוּוּ כקנקן שנקח אגב היין (א) לא דמי דעל ידי הקנקן משומר היין אבל במיס שבתמד אין נקחים בכסף מעשר לענין מקוה נמי נחשזים כפרי ולא פסלי ליה ואין לומר הא דנקמין משום דהוּוּ כקנקן שנקח אגב היין (א) לא דמי דעל ידי הקנקן משומר היין אבל במיס שבתמד אין נקמין אלא משום דחשיב כיון לפי שיש זה טעם כמו יין מזורג ואפילו למאן דתנא חסר קורטוב זרישא כמשנה דמיימי כנסמין הא שלש לוגין של מיס פסלי ליה לא דמי דהתם ליכא טעמא דחמרא אלא חזותא לצד ולא חיישינן בחזותא כיון דליכא טעמא אצל הכא דליכא טעמא חמרא מזורג איקרי והיכא דלא החמין חשיב ליה כודאי מיס מדפוסלין את המקור דספק מיס שזובין למקור כשר: **רבנן** רבי יהודה היא. והא דלא מוקי פלוגתייהו זשלא החמין ומתניתין כרצנן משום דלף רבי יהודה היה פוטר בלא החמין: **דלמא** אי שבקיה הוה מחמין. לאו אפי' נקמין בכסף מעשר פריך דדצין הוא דאין נקמין מספק אלא אפוסל את המקור פריך דמספק אין לפסול דתמיא בתוספתא (א) מקוה שניחו ריקן וזא ומלאו מלא כשר מפני שהוא ספק מיס שזובין למקור וכן מוכח בכמה משניות:

בשהחמין מחלוקת ומתניתין ר' יהודה וכן א"ר יוסי ברבי חנינא בשהחמין מחלוקת וא"ר נחמן אמר רבה בר אבובי תמך שלקחו בכסף מעשר ולבסוף החמין קנה מעשר מ"ט איגלאי מילתא למפרע דפירא הוא אלא מתניתין דקתני החמין אין לא החמין לא דלמא אי שבקיה הוה מחמין אמר רבה כששייר ממנו בכוס ולא החמין רבא אמר הא מני ר' יוחנן בן גוריון היא (א) דתנן ג' לוגין מים חסר קורטוב שנפל לתוכו קורטוב יין ומראיתו כמראה יין ונפלו למקור לא פסלוהו ג' לוגין מים חסר קורטוב שנפל לתוכו קורטוב חלב ומראיתו כמראה מים ונפלו למקור לא פסלוהו רבי יוחנן בן גוריון אומר הכל הולך אחר המראה לאו א"ר יוחנן בן גוריון חזותא וטעמא חזותא דהאי מ"א ינהו ופלוגא דרבי אלעזר דא"ר אלעזר הכל מורים שאין מפרישין עליו ממקום אחר א"כ החמין קסבר בלא החמין מחלוקת ועד כאן לא מחייב רבי יהודה אלא מיניה וביה אבל מעלמא לא דלמא אתי לאפירוש על מן החיוב ומן הפטור על החיוב: ת"ר התמד עד שלא החמין

ולגבי מעשר נמי הואיל וחזותיה וטעמא מיא אינו נקח (א) ורב נחמן דאמר כרצנן דלמרי קורטוב חלב לא משלים לפסול את המקור ואף ע"ג דחזותא דכולהו מיא הוא והכא נמי אפי' דחזותיה מיא הואיל ופירא הוא לא פסיל מקוה ולגבי מעשר נמי נקח: לא פסלוהו דאפי' דליכא שלשה לוגין שלמים כיון דחזותיהו דחמרא לא פסלי: **שלשה לוגין חסר קורטוב שנפל לתוכו קורטוב מים.** כיון דליכא שיעורא צמיא לא פסלי דרצנן תרתי זעו שיעורא וחזותא: **הכל הולך אחר המראה.** דכי היכי דאזלת זרישא בתר חזותא ואמרת לא פסלוהו סיפא נמי זיל בתר חזותא ואימא פסלוהו: לאו א"ר יוחנן כו'. רבא הוא דמסיים לה לנילמיה דאוקי מתניתין כרבי יוחנן בן גוריון: **והכא נמי.** דתמד עד שלא החמין ואפי' שעתיד להחמין והשתא פירא הוא הואיל וחזותיה מיא פסיל מקוה ואינו נקח ורב נחמן כרצנן דלף ע"ג דחזותיה מיא לא פסיל דתרתיה צעין לפסול מקוה (א) [שיעורא וחזותא] ולענין מעשר נקח דלפירא קפיד רחמנא והא פירא הוא והכא לא צעי תרתי. ולגי מהסס (א) [משום דרישא משמע דאזיל בתר חזותא וסיפא משמע דלא אזיל בתר חזותא] ונראה צעני דרבא חסר קורטוב תני זרישא ומשום דליכא שיעורא קאמר תנא קמא לא פסלוהו אצל שלשה לוגין שלמים אפילו מראיתו כמראה יין פסלי דרצנן לא קפדי אחזותא כלל והשתא מיתוקמא שפיר דרב נחמן (א) [דאזיל בתר צדוק חף ע"ג דהשתא חזותא מיא דלמרי כתיב דלא אזיל בתר חזותא ורבא דלמרי כתיב] (דלמרי כרצנן) והכי אמרינן צפרק קמא דמכות (ד) [אליבא דרבא דחסר קורטוב מינן זרישא ות"ק לאו ז' חף וז' קאמר ור' יוחנן בן גוריון ארישא נמי פליג ואתא למימר דלפילו שלשה לוגין שלמים ומראיתו כמראה יין לא פסלי ובסיפא חף ע"ג דליכא שלשה לוגין שלמים מיס הואיל דליכא מראה מיס פסלי: **ופלוגא דר' אלעזר.** הא דלמרי רב נחמן לעיל בשהחמין מחלוקת פלוגא אדר' אלעזר: **הכל מורים.** אפילו רבי יהודה: שאין מפרישין עליו ממקום אחר. מתמד אחר: **אלא א"כ החמין.** תמד זה שהוא צא לתקן ולהפריש עליו ממקום אחר. **ולגבי מעשר ר' אלעזר אליבא דרבי יהודה דאין מפרישין עליו ממקום אחר מכלל דמחייב ליה רבי יהודה בלא החמין ואתא רבי אלעזר לאשמועינן דעד כאן לא מחייב ליה רבי יהודה אלא מיניה וביה אצל ממקום אחר אפילו הוא כיוצא בו שלא החמין לא שמא זה עתיד להחמין והוי פירא חזוהו עתיד להחמין וקא מפריש מן הפטור על החיוב או מן החיוב על הפטור] והמפריש מן הפטור על החיוב אוכל טבל שהרי אין שם מעשר חל על מעשרותיו שאינו ראוי לכך ומלאו שלא נתקן זה שהפריש עליו והמפריש מן החיוב על הפטור מראי טבל לכהן ששם חזוהו חלה עליו כיון שזה שהוא מפריש עליו א"כ לכך נמלא שנתן לו מטבל זה החייב בתרומה ומאכילו לכהן על חנם וטבל צמיחה חף לכהן כדאמרינן באלו הן הנשרפין (סנהדרין פג.): משיקו**